

Отже, якість води лиману за фітопланктоном змінюється в межах розрядів «досить чиста» - «слабко забруднена». Рівень розвитку фітопланктону дозволяє оцінити трофічний стан водойми як евтрофний. Досить високі (3,16 біт/екз та 3,44 біт/г) індекси Шеннона (Shannon, Weaver, 1949) демонструють вирівнюваність видів фітопланктону за чисельністю і біомасою, що характеризує водойму як екологічно благополучну.

В умовах постійного збільшення обсягів використання водних ресурсів, при дуже обмежених їх запасах і нерівномірному розподілі, необхідна науково обґрунтована система ведення водного господарства, яка забезпечувала б оптимальний розподіл водних ресурсів, охорону і комплексне використання води, а також раціональну систему обліку, планування і управління водогосподарським комплексом із застосуванням комплексних методів з біоіндикації.

ВОДНО-БОЛОТНІ УГІДДЯ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Воровка Володимир Петрович

*д. геогр. н., доц., зав. кафедри екологічної безпеки та раціонального
природокористування*

*Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана
Хмельницького*

Мельник Яна Русланівна

студентка спеціальності «Науки про Землю (Географія)»

*Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана
Хмельницького*

Малініна Катерина Сергіївна

студентка спеціальності «Середня освіта (Географія)»

*Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана
Хмельницького*

У світі під водно-болотними угіддями міжнародного значення розуміють «райони маршів, боліт, драговин, торфовищ чи водойм — природних або штучних, постійних або тимчасових, стоячих або проточних, прісних, солонуватих або солоних, включаючи морські акваторії, глибина яких під час відпливу не перевищує 6 метрів» світу. Їх ще називають рамсарськими угіддями, оскільки конвенція про водно-болотні угіддя була прийнята в іранському місті Рамсар у 1971 році.

З моменту прийняття цієї конвенції число країн — договірних сторін Рамсарської конвенції, досягло 170! Загальносвітовий перелік водно-болотних угідь міжнародного значення включає 2333 об'єкти загальною площею близько 249 млн. га.

В Україні налічується 39 Рамсарських водно-болотних угідь міжнародного значення загальною площею 770 тис. га. Усі вони територіально (близько 90% загальної площі) більшою чи меншою мірою входять до складу територій природно-заповідного фонду. Зокрема, вони

входять до складу трьох біосферних заповідників, семи природних заповідників, чотирнадцяти національних природних парків, чотирьох регіональних ландшафтних парки.

Регіонально у межах північної частини України налічується десять водно-болотних угідь: Шацькі озера, заплава річки Стохід, заплава річки Прип'ять, торфоболотний масив Переброди, Поліські болота, заплава Десни, Біле озеро та болото Коза-Березина, болотний масив Сира Погоня, болотний масив Сомине, Черемське болото.

Чорноморсько-Азовський регіон характеризується наявністю 23 водно-болотних угідь міжнародного значення: озеро Кугурлуй, озеро Картал, Кілійське гирло, озеро Сасик, система озер Шагани-Алібей-Бурнас, межиріччя Дністра-Турунчука, північна частина Дністровського лиману, Тилігульський лиман, Великий Чапельський під, дельта р. Дніпро, Тендрівська затока, Ягорлицька затока, Каркінітська та Джарилгацька затоки, Центральний Сиваш, Східний Сиваш, аквально-скельний комплекс Карадагу, Аквально-прибережний комплекс мису Опук, Аквально-скельний комплекс мису Казантип, Молочний лиман, коса Обитічна та затока Обитічна, гирло р. Берда, коса Бердянська та затока Бердянська, затока Білосарайська та коса Білосарайська, затока Крива та коса Крива.

Крім того, три водно-болотні угіддя розміщуються на р. Дніпро (Дніпровсько-Орільська заплава, архіпелаг Великі і Малі Кучугури, заплава Сім Маяків), два – у Хмельницькій області (Бакотська затока, пониззя річки Смотрич) та одне – у Карпатах (озеро Синевир).

Аналіз просторового розміщення водно-болотних угідь показав, що фактично всі вони входять до складу елементів екологічної мережі України. Поєднання кількох статусів охорони, очевидно, сприятиме збереженню цих територій і в статусі об'єктів природно-заповідного фонду, і в складі екомережі, і в статусі водно-болотних угідь міжнародного значення.

На перспективу планується розширення мережі водно-болотних угідь України. У відповідності до карти (рис. 1) більшість з них сконцентровано у північних (поліських) та південних приморських регіонах України, окремі території – в Карпатах, по річкових долинах Дністра і Дніпра. Всього перспективними є 37 територій, які відповідають статусу водно-болотного угіддя міжнародного значення.

Стратегічними документами щодо подальшого розвитку водно-болотних угідь у світі та в Україні є:

- четвертий Рамсарський Стратегічний план на 2016-2024 pp. The Fourth Ramsar Strategic Plan 2016-2024. Adopted by the 12th Meeting of the Conference of the Parties through Resolution XII.2;

- план заходів з імплементації Рамсарської конвенції в Україні на 2016-2021 роки, затверджений наказом Мінприроди від 04.03.2016 № 85.

Останній включає ряд заходів, спрямованих на збереження та відновлення стану водно-болотних України. Серед них:

- усунення причин втрати та деградації водно-болотних угідь;
- ефективне збереження та управління мережею Рамсарських угідь та невиснажливе використання водно-болотних угідь;
- системна підтримка впровадження заходів Рамсарської конвенції;
- удосконалення системи просвіти та інформування всіх зацікавлених сторін з питань водно-болотних угідь.

Рис. 1. Перспективні території для створення водно-болотних угідь України

ВИКОРИСТАННЯ ЗРОШУВАЛЬНИХ МЕЛІОРАЦІЙ В АГРОЛАНДШАФТАХ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО РАЙОНУ

Гордієнко Катерина Дмитрівна

студентка спеціальності «Середня освіта (Географія)»

Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Меліорація земель є одним з найважливіших напрямів інтенсифікації сільськогосподарського виробництва. Вона забезпечує підвищення родючості та поліпшення фізико-хімічних властивостей ґрунтів. Гідромеліоративні системи є основними засобами виробництва сільськогосподарського призначення, що сприяють збільшенню виробництва продукції. Варто зазначити, що жоден з видів меліорації, включаючи й хімічну, не забезпечує такого приросту сільськогосподарських культур як зрошення.

Фізико-географічне положення Мелітопольського району і особливості його природо-ресурсного потенціалу зумовлюють провідне використання земельного фонду в господарській діяльності. Ґрунти досліджуваного регіону представлені в основному чорноземами, що є достатньо родючими. Внаслідок чого триває їх активне використання і перетворення, яке неможливе без зрошення в умовах посушливого